

Καθηγητής Τμήματος Βιολογίας
Πανεπιστημίου Κρήτης
Επιστημονικά Υπεύθυνος Βοτανικού
Κήπου Πανεπιστημίου Κρήτης

Οι νέες ταυτότητες χρειάζονται υποστήριξη

Ετέρνιος Πυρίντζας

Κάποτε, ένα παιδί που προερχόταν από ένα χωριό της Κρήτης είχε μία συγκεκριμένη ταυτότητα. Ήταν το παιδί του καντηλανάφτη, το παιδί του μπακάλη, το παιδί του καφετζή κλπ. Είχε μία ταυτότητα. Αυτό το παιδί όταν πήγαινε μετά στην πόλη αποκτούσε και άλλες ταυτότητες. Αν εκεί πήγαινε σε κάποιο αθλητικό σύλλογο για κάποια αθλητική δραστηριότητα είχε μια ταυτότητα που σχετιζόταν με κάποιο συγκεκριμένο άθλημα ή κάποια συμμετοχή σε κάποια ομάδα. Αν πήγαινε να ασχοληθεί αλλού με κάποια μουσική δραστηριότητα είχε μια άλλη ταυτότητα, στις παρέες του τα βράδια είχε κάποια άλλη ταυτότητα κ.ο.κ. Φεύγοντας λοιπόν από το χωριό και πηγαίνοντας στην πόλη αποκτούσε λίγες περισσότερες ταυτότητες. Αυτό το παιδί σήμερα, με την εξέλιξη της τεχνολογίας και του διαδικτύου, αποκτά πολύ περισσότερες ταυτότητες στο διαδίκτυο. Συγκεκριμένα, όταν χρησιμοποιεί ηλεκτρονικό ταχυδρομείο έχει κάποια ταυτότητα, όταν χρησιμοποιεί διάφορες μηχανές αναζήτησης άλλη ταυτότητα,

όταν χρησιμοποιεί διάφορες βάσεις δεδομένων και πληροφοριακά συστήματα άλλη ταυτότητα, όταν παίζει ηλεκτρονικά παιχνίδια για το κάθε παιχνίδι μπορεί να έχει άλλη ταυτότητα κ.ο.κ. Βλέπουμε λοιπόν μια διεύρυνση των ταυτοτήτων του ατόμου. Αυτή τη διεύρυνση των ταυτοτήτων τη βλέπουμε και στην περίπτωση του τουρισμού. Παλαιότερα στις πρώτες δεκαετίες ανάπτυξης του τουρισμού η ταυτότητα των 3S, δηλαδή Sea-Sun-Sex ήταν η κυρίαρχη. Σήμερα έχουμε πληθώρα ταυτοτήτων στον τουρισμό, όπως ιαματικός, ιατρικός, θρησκευτικός ποδηλατικός, αγροτουριστικός, συνεδριακός, οικολογικός, καταδυτικός κ.α. Άρα βλέπουμε διεύρυνση των ταυτοτήτων και στην περίπτωση του τουρισμού. Ας δούμε όμως τι γίνεται στην πολιτική σκηνή. Αντίθετα, στην πολιτική σκηνή έχουμε μια συρρίκνωση των πολιτικών ταυτοτήτων. Βλέπουμε λίγο έως πολύ ότι τα πολιτικά κόμματα δεν διαφέρουν ως προς τις τοποθετήσεις τους για τον τουρισμό. Όλοι θέλουν να επεκταθεί η τουριστική περίοδος, όλοι θέλουν να αυξήσουμε το τουριστικό προϊόν, όλοι θέλουν περισσότερους τουρίστες κ.ο.κ. με αποτέλεσμα τη συρρίκνωση των πολιτικών ταυτοτήτων. Από την άλλη πλευρά δεν έχουμε απλά συρρίκνωση ταυτοτήτων, αλλά απώλεια ταυτότητας σε αυτό που αποκαλείται μαζικό πολιτικό υποκείμενο, δηλαδή στον πάρα πολύ κόσμο που πλέον αποστασιοποιείται από την πολιτική. Αυτή η απώλεια ταυτότητας συνδέεται με την απαξίωση της πολιτικής και μάλιστα με μια έκπληξη όταν παρατηρούνται επιτυχίες στην πολιτική, καθώς ο πολύς κόσμος εκπλήσσεται και αναρωτιέται πως μπορεί να έχουμε επιτυχία στην πολιτική. Αντίθετα τώρα, βλέπουμε ενίσχυση της ταυτότητας σε έναν άλλο χώρο καθαρά τεχνοκρατικό, σ' ένα πεδίο επιστημονοκρατίας, σ' ένα πεδίο τεχνοκρα-

τικής διαχείρισης. Δηλαδή, βλέπουμε να δημιουργείται μια επιστημονική ελίτ, μια ελίτ τεχνοκρατών η οποία αποκτά ιδιαίτερα ενισχυμένη ταυτότητα και θεωρεί αλλά και θεωρείται ότι είναι σε θέση να διαχειριστεί αρκετά καλά πολλά θέματα. Και το ερώτημα είναι πως μέσα σ' αυτό το σκηνικό διαφοροποίησης ταυτοτήτων μπορεί αποτελεσματικά να επεκταθούν τα οφέλη από τον τουρισμό σε όλο το έτος, ούτως ώστε να μην περιορίζονται μόνο στην τουριστική περίοδο. Αυτονόητο είναι ότι η απάντηση θα περιλαμβάνει τη υποστήριξη των νέων ταυτοτήτων του τουρισμού που συμβάλλουν προς αυτή τη κατεύθυνση ούτως ώστε να μην παραμένουν κενές περιεχομένου. Το θέμα στη συνέχεια ανάγεται στο κατά πόσο η υποστήριξη θα είναι μια εκ των κάτω προσέγγιση ή μία προσέγγιση εκ' των άνω και όπως δείχνει το διαμορφωμένο σκηνικό που προαναφέραμε, μάλλον πέφτει μεγάλο βάρος στο πεδίο της τεχνοκρατικής διαχείρισης, εντός φυσικά ενός πολιτικού πλαισίου. Αυτό μπορούμε να το δούμε με ένα παράδειγμα που λίγο έως πολύ γνωρίζετε. Μαζί με τους εκλεκτούς συναδέλφους της Ιατρικής Σχολής, τον Καθηγητή κ. Χρήστο Λιονή, τον Καθηγητή κ. Ηλία Καστανά, και αργότερα με τη συμμετοχή του Καθηγητή κ. Γιώργου Σουρβίνου και την υποστήριξη του Καθηγητή κ. Χάρη Κατερινόπουλου από το Τμήμα Χημείας, προτείναμε στις Περιφερειακές Αρχές Κρήτης να μετατραπεί το νησί σε ένα θερμό σημείο (hot spot) παραγωγής φαρμάκων φυτικής προέλευσης. Δηλαδή, να αποκτήσει μία ακόμη ταυτότητα το νησί που θα βοηθήσει, αφού καθετοποιηθεί η παραγωγική διαδικασία τέτοιων προϊόντων, να παράγονται προϊόντα υψηλής υπεραξίας που θα επιστρέφουν όφελος στον αγρότη παραγωγό, δίνοντας έτσι και μια νέα παραγωγική κατεύθυνση στον αγροτικό χώρο. Αυτή η πρόταση μπορεί εύκολα να συνδεθεί με τον τουρισμό, όχι βέβαια με την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου αλλά με την αξιοποίηση του τουριστικού υποκειμένου ως καταναλωτή όχι μόνο όταν είναι στον τόπο μας, αλλά και όταν είναι στη χώρα του. Να επενδύσουμε δηλαδή στην περίοδο του έτους που δεν έχουμε το τουριστικό υποκείμενο στο νησί, παρακινώντας τον να συνεχίζει να αγοράζει σταθερά τα κρητικά προϊόντα και στην πατρίδα του και να μην περιοριστεί στα δύο φακελάκια αρωματικών βοτάνων που έβαλε στη βαλίτσα του από την αγορά των Χανίων κατά την επιστροφή του. Και το ερώτημα που τίθεται είναι, αν υπάρχει ζήτηση στη διεθνή αγορά για φαρμακευτικά προϊόντα φυτικής προέλευσης, ούτως ώστε να αξίζει μια τέτοια προσπάθεια. Η απάντηση είναι καταφατική. Τόσο στη Κεντρική και Βόρεια Ευ-

ρώπη, όσο και στη Βόρεια Αμερική υπάρχει πολύ μεγάλη ζήτηση σε βαθμό μάλιστα που ο FDA, ο φορέας που έχει την ευθύνη για τα διατροφικά και φαρμακευτικά προϊόντα στις ΗΠΑ, αποφάσισε να κάνει ακόμη πιο αυστηρούς τους κανόνες κυκλοφορίας αντίστοιχων σκευασμάτων, δεδομένου ότι η αγορά αυτών των προϊόντων τα τελευταία χρόνια πολλαπλασιάστηκε. Θεωρείται πλέον συνήθης πρακτική, όπως προκύπτει από τεκμηριωμένες έρευνες, πέραν του συνθετικού φαρμάκου που συστήνει ο θεράπων ιατρός, οι πάσχοντες να παίρνουν παράλληλα και άλλα φάρμακα ή γενικότερα σκευάσματα φυτικής προέλευσης. Πως λοιπόν μπορεί να στηριχτεί μια τέτοια προσπάθεια; Η στήριξη κατά τη γνώμη του γράφοντος μπορεί να βασιστεί σε τρεις πυλώνες. Πρώτα στην πολιτιστική μας ιστορία. Στην Ελλάδα έγινε η μετάβαση από την μυθολογική θεώρηση των ασθενειών που βρίσκουμε στον Όμηρο (τις ασθένειες τις έστελναν οι θεοί και τα βότανα ήταν μαγικά) στην Ιπποκρατική θεώρηση, στην Ιπποκρατική ιατρική, δηλαδή στον ορθολογισμό και στην επιστήμη όπου η ασθένεια είχε φυσικά αίτια και φυσική θεραπεία. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε το ότι ο όρκος του Ιπποκράτη δίδεται ακόμη και σήμερα από τους πτυχιούχους ιατρικών σχολών. Ύστερα, στην απίστευτα υψηλή φυτική βιοποικιλότητα που έχουμε σε σχέση με τις χώρες του Βορρά. Μ' αυτή τη βιοποικιλότητα μπορούμε να στηρίξουμε την εικόνα ενός βοτανικού παραδείσου με φαρμακευτικά φυτά πολλά εκ των οποίων δεν έχουν ακόμη μελετηθεί πλήρως για τις φαρμακευτικές τους ιδιότητες. Τέλος στο υψηλό επίπεδο που έχουν τα ερευνητικά ιδρύματα του νησιού και στο υψηλό επίπεδο που έχει το ανθρώπινο δυναμικό αυτών των ιδρυμάτων. Μ' αυτό το επιστημονικό δυναμικό μπορούμε να στηρίξουμε επιστημονικά την αποτελεσματικότητα και ασφάλεια των φαρμάκων φυτικής προέλευσης, διαφοροποιώντας τα από τα σκευάσματα που κυκλοφορούν δια «πάσαν νόσον» χωρίς επιστημονική τεκμηρίωση. Μ' αυτούς τους τρεις πυλώνες λοιπόν μπορούμε να στηρίξουμε τη νέα ταυτότητα του νησιού, ούτως ώστε να αξιοποιούμε το τουριστικό υποκείμενο ως καταναλωτή όχι μόνο όταν είναι στον τόπο μας, αλλά και μετά την επιστροφή στη χώρα του. Μπορούμε δηλαδή να έχουμε εισροές ακόμη και όταν το τουριστικό υποκείμενο δεν έχει φυσική παρουσία στο νησί. Έτσι, από την υπεραξία του τελικού προϊόντος, θα μπορούμε να στηρίξουμε την αγροτική παραγωγή, την ελληνική φαρμακοβιομηχανία, καθώς και ένα σύνολο ανθρώπων που εμπλέκονται με τη διαφήμιση και εμπορία αυτών των προϊόντων.